

Sahte Belge Sorunları ve KOD Uygulamaları

Gelir daresi, böyle bir vergi - gelir yapısı içerisinde KDV ve ÖTV gibi "yüksek gelir getiren vergiler" noktasında çok hassas davranarak, gelirini azaltıcı her noktada bariyerler yaratabilmekte ve bu hayatını da etkileyebilmektedir. Yaratılan bariyerlerden birisi de KOD uygulamaları olarak bilinen Sahte ve Muhteviyatı tibiyle Yanıltıcı Belge düzenleyen ve kullanan mükelleflerin bir süredir i lemlerinde ya adıkları ciddi problemlerdir. KOD uygulamasının varlık barı ıyla da ili kilendirilmesi ve vergi idaresinin, varlık barı ını özendirme çabalarıyla birlikte KOD uygulamaları hayatımıza daha çok girmi durumda. Özellikle vergi idaresinin bili im altyapısını geli tirmesi ve bunu gümrük altyapısı ile koordine etmesi sonucu çapraz kontrollerin artaca ı a ikârdır. Elektronik beyannameyi takip eden elektronik fatura ve elektronik defter uygulamalarıyla bugün ya adı ımız sorunlar giderek artacaktır. Firmalar, artık gerek tedarikçi seçerken gerekse de ticari hayatlarını ekillendirirken, bir risk yönetim sistemi kurmak, daha dikkatli olmak ve bu i lemlere kaynak ayırmak zorunda kalacaklardır.

Bugün ya adı ımız KOD uygulamaları vergi idaresinin bir "risk yönetim" sistemidir. Vergi idaresinin bir risk yönetim sistemi olması, bu sistem içerisinde firmalara belirli risk puanları vermesi ve gerek incelemelerini buna göre yapması gerekse de bu tür yüksek riskli firmalarla ticaret yapanları yakından takip etmesi son derece ola andır. Bunu yapan Türkiye'de sadece vergi idaresi de ildir. Yakın süre içerisinde Gümrük daresi, "Ulusal Risk Yönetim Sistemi" kurmak, denetim ve incelemelerini bu sisteme göre yapmak konusunda gerekli yasal düzenlemeyi yaptı. Avrupa Birli i ile vergi faslı tartı ılırken vergi idaresinin de bu tür bir yasal düzenlemeye gitmesi son derece ola an bir beklentidir.

Bugün ya adı ımız KOD kaosunun birçok nedeni bulunmaktadır. Bu nedenler:

- KOD uygulamasının net bir yasal dayana ının olmaması
- Mükelleflerin KOD' a nasıl girip nasıl çıkacaklarına ili kin açık tanımların bulunmaması
- KOD' a girmek ve çıkmak için objektif kriterlerin mevcut olmaması
- De i ik denetim elemanları ve vergi idarelerinin farklı görü lerinin olması
- Mükelleflerin çalı aca ı tedarikçileri seçerken kendilerini koruyucu bir sistemin olmaması
- Firmaların bugün için seçtikleri tedarikçinin KOD' da olmadı ını ö renseler de gelecek için bir garantilerinin olmaması
- Firmaların sahte belge düzenleyen firmalar ile ticaret yapmı olmaları halinde kendilerini korumanın tek yolunun yargı olması gibi sıralanabilir.

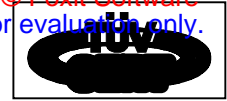
A amalı bir vergi olan KDV'de mükellefler mal ve hizmet üretiminin ilk aya ından tüketiciye varıncaya kadar olan a amaların her birinde verginin tahsiline, beyan edilmesine ve ödenmesine aracılık etmektedirler. Bu sistem, indirim mekanizması yoluyla satı lar üzerinden hesaplanan vergiden alımlar nedeniyle yüklenilen verginin indirilmesi suretiyle, sadece o a amada yaratılan Katma De erin Vergisi'nin ödenmesi suretiyle i lemektedir.

A amaların herhangi birinde kopukluk olması durumunda sonraki a amalarda ödenmemi bir erginin indirimine konu olması nedeni ile vergi kaybı ortaya çıkmaktadır. Bu kopuklu un önlenmesi amacıyla mükelleflerin kendisinden önceki a amalarda verginin ödenmesinden sorumlu olması

Generated by Foxit PDF Creator © Foxit Software
http://www.foxitsoftware.com For evaluation only.

özdoğrular
serbest muhasebeci mali müşavirlik Ltd. ti.
"Chartered Accountants & Auditors Ltd."

DIN EN ISO 9001:2000
Sertifika Tescil no:
01 100 042822

anlamına gelen müteselsil sorumluluk kavramına kanunda yer verilmiştir. Madde, uygulamanın usul ve oranlarını belirlemeye Maliye Bakanlığı'nı yetkili kılmıştır.

Vergi daireleri, daha önceleri sadece KDV iadesi talep eden mükellefin ibraz ettiği indirim ve yüklenim listelerinde yer alan tedarikçi mükelleflerin KOD listesinde yer alıp almadıklarını kontrol etmekte iken, son zamanlarda iade talebi bulunmayan mükellefleri de "BA" ve "BS" formları vasıtasıyla kontrol etmekte, bunlarla ilgili açıklama istemektedir. Firma tarafından vergi dairesinden gelen bu yazılara karşı herhangi bir düzeltme veya savunma yapılmaması durumunda ise incelemeye sevk edilmesi ve KOD listesine alınma riski bulunmaktadır.

Bu listelerde yer alan firmaların listelerden çıkabilmesi için, mükellefin KOD' lu listeye girmesine neden olan olumsuz tespitlerin ortadan kalkması, kendisi hakkında düzenlenen raporda yapılan tarihyatın ödenmesi veya tamamına teminat gösterilmesi, kullanımı olduğu Sahte ve Muhteviyatı tibiyle Yanıltıcı Belgeler' in indirim listesinden çıkartılması veya bu belgelerde yer alan KDV'nin 4 katı teminat vermesi gerekmektedir. Bu listeden çıkmak için son yol ise dava açılmasıdır.

KOD listesinde yer alan bir firmadan mal/hizmet temin ettikleri tespit edilen mükellefler 84 no'lu KDV Kanunu Genel Tebliği'ne dayanarak aşağıdaki indirim ve açıklamaları yapabilirler.

- Alıcılara isabet eden kısma dört kat teminat gösterilmesi veya bu alıcılara isabet eden kısmın indirim listesinden çıkartılması
- KOD' lu listede yer alan firma hakkında düzenlenen olumsuz raporda öngörülen vergi, ceza, gecikme zammı ve faizlerin ödenmesi veya bunların toplamı kadar teminat gösterilmesi Haklarında SM YB düzenleme dışında olumsuz tespit veya SM YB kullanma raporu bulunanlardan alıcılara ilişkin ödemelerini, Bankalar Kanunu hükümlerine göre faaliyette bulunan bankalar vasıtasıyla ödemeleri ve bankaya yapılacak ödeme sırasında düzenlenecek belgede satıcının adı-soyadı (tüzel kişilerde unvanı) ile bankadaki hesap numarasını ve vergi kimlik numarasını doğrudan olarak yazdırmaları, ödemenin çekle yapılması halinde çekin Türk Ticaret Kanunu'na uygun olarak düzenlemeleri ve satıcının vergi kimlik numarasını yazmaları halinde müteselsil sorumluluk uygulaması ile muhatap tutulmazlar.

Ancak, alıcı ile satıcı arasında muvazaaya dayanan bir indirim yapılmışsa veya menfaat sağlayandan doğrudan bir indirim varsa veya hissımlık, sermayesine katılma, organizasyon ya da yönetimi içinde yer alma şeklinde dolaylı bir indirim varsa ve bu durum vergi incelemesine yetkili olanlarca düzenlenen raporlarla tespit edilmişse ödeme banka vasıtasıyla veya çekle yapılması olsa bile müteselsil sorumluluk ortadan kalkmamaktadır.

Bu sebeplerle firmaların mal ve hizmet tedariklerinde:

- Tedarikçi firma seçimi için bir prosedür oluşturulması
- Mümkün olan durumlarda ilk kez çalışılacak firmalardan vergi dairesinden alacakları "mükellefiyet durumu" hakkında bir olumsuzluk olup olmadığını gösteren bir belge alınması
- Alınan mal ve hizmetin ödemesinin banka kanalıyla yapılması
- Ticari ilişkinin gerçekliğini (malın alındığı / hizmetin temin edildiği) ortaya koyan her türlü belgenin hazırlanabilir durumda bulunması ileride karşılaşılabilecekleri riskleri azaltmak noktasında önem arz etmektedir. pwc